

23. 4. 2021 | Mladina 16 | Kultura

Kako so policisti prekinili umetniški performans

Pia Nikolič

Goli v izložbi

»Pustimo si dihati, pustimo dihati tudi drugim«

© Marcandrea

Prejšnji petek smo prvič po pol leta konec tedna lahko preživeli zunaj tudi zvečer in ponoči. Nekateri so ta neuradni praznik počastili z udeležbo na kulturni prireditvi pred ljubljanskim Fotopubom. Prav tam, kjer smo lahko vsak dan spremljali veliko digitalno uro, ki je odštevala minute do policijske ure.

Tokrat so namesto ure v izložbi stali goli ljudje. Štirinajst nagev je imelo čez glavo poveznjeno polprosojno vrečo. Vsak dan od petka do nedelje so za eno uro goli obstali v izložbi, da bi uprizorili instalacijo Dihaj, ki je nastala pod taktirko Olje Grubić in z geslom: »Pustimo si dihati, pustimo dihati tudi drugim!« Tedaj še niso vedeli, da bo geslo učinkovalo ironično.

Ko se je performans začel, nastopajoči niso ostali tiho. Od časa do časa so skozi vreče videli oddaljene modre luči in se med seboj šalili, da so prišli ponje, razlaga avtorica zamisli Olja Grubić. Ko so se luči prikazale tretjič, »je nekdo odprl vrata in rekel: 'Osebne dokumente, prosim.' Na glavah smo še vedno imeli vreče in skozi nje nismo videli ničesar, zato smo predvidevali, da nas je nekdo prišel hecat, in smo to tudi glasno komentirali.« Šele ko so po tretjem pozivu poleg glasu zaslišali zvok prenosne radijske postaje, so se zavedeli, da gre res za policiste. Olja Grubić je takrat sodelujoče pozvala, naj si snamejo vreče, saj bodo performans končali predčasno. Do konca je sicer manjkalo zgolj 15 minut.

Po ponovnem pozivu, naj pokažejo dokumente, je Sara Horžen, ena od performerk, policiste prosila, ali se lahko najprej oblečejo, in to so jim dovolili. Vmes se je nekaj policistov poslovilo, dva pa sta ostala, da bi sodelujoče popisala. Povedala sta jim, da so prišli na podlagi prijave. Policijski inšpektor Tomaž Tomaževic je klic ob prijavi razložil takole: »Nekaj po 20. uri smo bili obveščeni o več golih osebah na Tivolski cesti v Ljubljani.« Instalacijo je policiji najverjetneje prijavila soseda, ki policiste pokliče ob vsaki prireditvi v tem prostoru. Olja Grubić pojasnjuje, da naj bi bila soseda »vztrajala pri tem, da jih vseeno prijavi, čeprav je šlo za umetniški projekt«. Policisti so zato šest umetnikov in oba producenta dogodka popisali, z obrazložitvijo, da bodo najverjetneje kaznovani zaradi nenošenja mask in zaradi motenja javnega reda in miru z goloto. Po njihovi razlagi, nadaljuje avtorica, »je izložba javni prostor. Težava je nastala, ker je izložba, v kateri smo stali, obrnjena proti cesti in so nas lahko videli vsi. Tako so nam povedali.«

Kakšen bo epilog policijskega posredovanja, ni jasno. Na policijski postaji Ljubljana odgovarjajo, da so bile »osebe opozorjene zaradi kršitve zakona o nalezljivih boleznih, glede ostalih kršitev pa policisti posamezna dejstva in okoliščine še preverjajo«. V soboto in nedeljo je performans potekal brez prekinitev.

Normalizacija golote ni nič novega v umetnosti Olje Grubić, ki smo jo v Evinem kostumu videli že v drugih uprizoritvah *Vie Negative* ali *Cabareta Tiffany*. Novost je bila samo obisk policije.